

FIȘA DISCIPLINEI
Literatură, cultură și civilizație franceză 2
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romane
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limba și literatura franceză / Licențiat în filologie
1.7 Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Literatură, cultură și civilizație franceză 2 (sec. XVIII) (A) (în limba franceză)					Codul disciplinei	LLF3161
2.2 Titularul activităților de curs				Lect. univ. dr. Andreea Bugiac				
2.3 Titularul activităților de seminar/curs practic				Lect. univ. dr. Andreea Bugiac				
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligatorietate	Obligat orie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat (consiliere profesională)					7
Examinări					3
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				140	
3.8 Total ore pe semestru				182	
3.9 Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs echipată cu videoproiector. Deși recomandată, prezența la orele de curs magistral nu condiționează prezentarea la evaluarea finală.
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar, opțional videoproiector. Se încurajează prezența la seminar în proporție de min. 70% din totalul orelor

Data avizării în Decanat: 01.02.2025

Numele și semnătura decanului: conf.dr. Rareș Moldovan

alocate seminarului.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe Profesionale/esențiale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba franceză</p> <p>C3 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii franceze și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală</p> <p>C4 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință</p> <p><i>La finalul cursului, studentul va fi capabil să se orienteze în literatura și bibliografia specifică Secolului Luminilor în spațiul francez, fiind, de asemenea, capabil să facă conexiuni cu curente literare corespondente din întreg spațiul cultural occidental.</i></p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul se dorește a fi o incursiune în modernitatea culturală, intelectuală, artistică și literară din Franța epocii Luminilor, cu accent pe inovațiile literare apărute în discursul românesc. Într-o primă etapă, vom prezenta mutațiile socioculturale majore ce au loc în această perioadă, mutații responsabile, în parte, pentru apariția unor noi raporturi între literatură, societate și mentalități. Vom reflecta asupra rolului major jucat în triumful spiritului critic și raționalist asimilat acestei epoci de factori culturali precum apariția unor noi metode de abordare a cunoașterii și a adevărului, coagularea cercului enciclopedic, reinterpretarea rolului intelectualului, multiplicarea și democratizarea progresivă a locurilor de sociabilitate intelectuală, precum și intensificarea schimburilor dintre intelectualii francezi și o rețea europeană de gânditori „luminați”, ce împărtășesc valori comune. De asemenea, vom reconstitui istoria rolului jucat de apariția noilor suporturi mediatice în nașterea unei opinii publice din ce în ce mai puternice și mai contestatate. A doua parte a cursului va fi dedicată relațiilor care se stabilesc între literatură și filozofie în Franța secolului al XVIII-lea, în special modulului în care ideile și spiritul contestatar al Luminilor se difuzează în discursul literar sau imprimă acestuia direcții noi. Prin intermediul unei serii de micro-analize tematice și formale consacrate unor opere reprezentative (de la <i>Scrisorile persane</i> ale lui Montesquieu la <i>Jacques Fatalistul</i> lui Diderot, trecând prin romanele lui Prévost sau Laclos), vom căuta să detaliem multiplele fațete pe care le ascunde procesul de reinventare a genului românesc. Ne vom focaliza pe schimbările resimțite la nivel de conținuturi, imaginarii și personal românesc, precum și pe strategiile narative și posturile auctoriale. Dacă analizele se concentrează, cu precădere, asupra morfologiei romanului francez, se vor lua în considerare și deschideri comparatiste înspre evoluția genului în alte arii culturale, în special cea anglo-saxonă, sau înspre istoria literară recentă.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - familiarizarea studenților cu fenomenele politice, sociale și culturale majore din Franța Luminilor, - punerea la îndemâna studenților a unui instrumentar conceptual esențial în vederea abordării complexității culturale și ideologice din Secolul Luminilor, - încurajarea studenților în adoptarea unei posturi reflexive și/sau empatice față de problematicile abordate de autorii studiați, - familiarizarea studenților cu metodologii complexe de analiză literară și de cercetare academică, - sensibilizarea studenților la transculturalitate și transdisciplinaritate prin examinarea rolului jucat de modelul intelectual francez în construirea modernității culturale europene și prin

încurajarea stabilirii de conexiuni cu alte discipline, precum filosofia, antropologia, sociologia, psihologia sau neuroștiințele afective.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. Curs introductiv. De la Regență la Revoluție: repere istorice <i>Cuvinte-cheie:</i> Vechiul Regim, ordine privilegiate, burghezie, monarhie absolutistă, monarhie constituțională, Regență, Revoluție	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	Repartizarea temelor de curs pe săptămâni este orientativă, timpul acordat unei secvențe de curs putând suferi unele modificări, în funcție de interacțiunea academică.
Curs 2. Cultură, istorie și sensibilitate artistică. Un secol al raționalității și al sensibilității. Evoluția artelor și cultura sensibilității <i>Cuvinte-cheie:</i> rococo, pictură galantă, pictură erotică, pictură morală, scene de gen, neoclasicism	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	Titularul de curs își rezervă dreptul de a aduce unele actualizări de conținut în raport cu prezenta fișă, modificările urmând să fie anunțate cu cel puțin două săptămâni înainte de cursul în cauză.
Curs 3. Cultură, istorie, mentalități, ideologii. Nașterea Luminilor <i>Cuvinte-cheie:</i> filosofie, științe, raționalism, senzualism, empirism	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	
Curs 4. European și național în mișcarea Luminilor. Actori, program, valori, idealuri. Filosofia Luminilor. <i>Enciclopedia</i> <i>Cuvinte-cheie:</i> Lumini, filosofie, enciclopedie	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 5. Cultură și literatură în Franța veacului al XVIII-lea. Evoluția celor trei genuri tradiționale. Genuri noi; formele discursive privilegiate. Statutul romanului. Critica genului românesc și strategiile de legitimare ale romancierilor. Reinventarea genului și revoluția romanului la persoana întâi <i>Cuvinte-cheie:</i> gen literar, dramă burgheză, roman, roman de moravuri, roman de formare, roman sentimental, roman epistolar, roman-memorii, roman la persoana întâi	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 6. Romanul de moravuri. Montesquieu și <i>Scrisorile persane</i> . Dispozitivul formal al corespondenței fictive. Observatorul străin. Roman exotic, satiră de moravuri, „document social” <i>Cuvinte-cheie:</i> roman epistolar, polifonie narativă, călătorie, satiră	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 7. Romanul sentimental. Tipologii de personaje, schema actanțială. Raporturile roman sentimental/roman-memorii la Prévost. Modelul richardsonian. Roman sentimental și analiză a pasiunilor <i>Cuvinte-cheie:</i> roman sentimental, roman-memorii, pasiune, sensibilitate	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 8. Romanul libertin. Libertinajul aristocratic. Roman libertin, erotic, pornografic. Tipologia libertinului. Artă seducției <i>Cuvinte-cheie:</i> libertinaj, seducție, <i>roué</i> , <i>petit maître</i>	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 9. Libertinaj masculin și libertinaj feminin în <i>Liaisons dangereuses</i> Raporturile dintre sexe. Problematizarea inițierii sentimentale. Retorica libertinajului. Dimensiunea feminină a romanului <i>Cuvinte-cheie:</i> libertinaj, război între sexe, retorica seducției	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	
Curs 10. Povestirea fantastică. Lumini și Iluminism. Doctrină și speculații iluministe. Strategii discursive în narațiunea fantastică <i>Cuvinte-cheie:</i> Iluminism, teosofie, fantastic	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	
Curs 11. Idei și teme filosofice în epoca Luminilor (I): Voltaire. Voltaire și literatura angajată. Evoluția ideilor filosofice lui Voltaire. Basmul filosofic voltairian. Problema răului <i>Cuvinte-cheie:</i> filozofie practică, intelectual angajat, basm filosofic	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	
Curs 12. Idei și teme filosofice în epoca Luminilor (II): Diderot. Contribuțiile lui Diderot în difuzarea spiritului Luminilor. Diderot filosof „luminat”, romancier, dramaturg, teoretician, critic de artă. Dialogul de	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă	

idei. Problema libertății și a determinismului <i>Cuvinte-cheie:</i> dialogism, dialog filosofic, libertate, determinism		
Curs 13. Idei filosofice în epoca Luminilor (III): Rousseau. Un filosof atipic. Rousseau și filosofia „omului natural”. „Contractul social”. Problema filosofică și morală a subiectului <i>Cuvinte-cheie:</i> om natural, Bunul Sălbatic, contract social, subiect	Problematizarea Dezbateră Expunerea interactivă Prezentări multimedia	
Curs 14: De la Lumini la preromantism. Concluzii și bilanț general	Problematizarea Dezbateră	
Bibliografie curs Cazotte, Jacques, <i>Le Diable amoureux</i> [1772], Paris, Garnier-Flammarion, 1979. Diderot, Denis, <i>Jacques le Fataliste et son maître</i> [1796], Paris, Librairie Générale Française, « Le Livre de poche », 1983. (fragmente) Laclos, Choderlos de, <i>Liaisons dangereuses</i> [1782], Paris, Éditions Carrefour, « Collection classique », 1998. Montesquieu, <i>Lettres persanes</i> [1721], Paris, Garnier-Flammarion, 1964. Prévost, l'abbé, <i>Histoire du Chevalier des Grieux et de Manon Lescaut</i> [1731], Paris, Garnier-Flammarion, 1967. Rousseau, Jean-Jacques, <i>Les Confessions</i> [posth. 1782] (« Livre I »), Jacques Voisine éd., Paris, Classiques Garnier, coll. « Classiques Jaunes », 2011. (Livre 1) Voltaire, <i>Candide, ou l'Optimisme</i> [1759], in <i>L'Ingénu et autres contes</i> , Paris, Éditions Carrefour, « Collection classique », 1996.		
Bibliografie critică recomandată BUGIAC, Andreea-Flavia, <i>Révolutions romanesques. Le destin du roman français au Siècle des Lumières</i> , Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, coll. « Limbi și literaturi străine », 2022. (fragmente) LASCU-POP, Rodica, <i>Le discours littéraire dans la France des Lumières</i> , București, Libra, 1997. (fragmente) TODOROV, Tzvetan, <i>L'esprit des Lumières</i> , Paris, Robert Laffont, 2006. (doar cap. I: « Le projet »)		
Bibliografie critică de specialitate (suplimentară, cu rol orientativ) COULET, Henri, <i>Le Roman français jusqu'à la Révolution</i> , Paris, Armand Colin, 2003. DARMON, Jean-Charles, DELON, Michel (dir.), <i>Histoire de la France littéraire</i> , t. II : <i>Classicismes. XVIIe-XVIIIe siècle</i> , Paris, Presses Universitaires de France, 2006. GOULEMOT, Jean Marie, <i>La littérature des Lumières</i> , Paris, Armand Colin, 2009. HERMAN, Jan, <i>Essai de poétique historique du roman au dix-huitième siècle</i> , Peeters, 2020. KERAUTRET, Michel, <i>La littérature française du XVIIIe siècle</i> , 5 ^e édition, Paris, PUF, coll. « Que sais-je ? », 2002. MASSON, Nicole, <i>Histoire de la littérature française du XVIIIe siècle</i> , Paris, Honoré Champion éd., 2003. MONTANDON, Alain, <i>Le roman au XVIIIe siècle en Europe</i> , Paris, Presses Universitaires de France, 1999. STEWART, Philip, <i>L'invention du sentiment : roman et économie affective au XVIIIe siècle</i> , Oxford, Voltaire Foundation, 2010. VIALA, Alain, <i>Une histoire brève de la littérature française</i> , t. 2 : « L'Âge classique et les Lumières », Paris, PUF, 2015.		
Support de curs BUGIAC, Andreea-Flavia, <i>Révolutions romanesques. Le destin du roman français au Siècle des Lumières</i> , Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, coll. « Limbi și literaturi străine », 2022.		
8.2 Seminar	Metode de predare-învățare	Observații
S1: Seminar introductiv. Ce sunt Luminile? Proiectul Luminilor (analize de fragmente reprezentative)	Participarea activă; problematizarea; dezbateră; argumentația; lectura „detașată” și „apropiată”	Titularul de seminar va pune la dispoziția studenților un suport de seminar cu fragmentele care vor fi
S2: Valori și idei în epoca Luminilor. <i>Enciclopedia</i> . Filosoful ideal (analize de fragmente reprezentative)		
S3: Romanul francez din secolul al XVIII-lea. Romanul de moravuri. Montesquieu, <i>Lettres persanes</i> . Strategii narative ale satirei sociale (analize de fragmente reprezentative)		
S4: Romanul libertin. Choderlos de Laclos, <i>Liaisons dangereuses</i> . Actanțialitate, relații amoroase și relații de putere		

S5: <i>Liaisons dangereuses</i> (2): tipologii libertine. Stil epistolar și retorica seducției (analize de fragmente reprezentative)		analizate în cadrul orelor de seminar.
S6: Basmul filosofic. Voltaire, <i>Candide, ou l'Optimisme</i> . Denunțarea optimismului filosofic (analize de fragmente reprezentative)		Lectura integrală a operelor este însă obligatorie.
S7: Romanul dialogic. Diderot, <i>Jacques le Fataliste et son maître</i> . Abordarea filosofiei fataliste și a problemei libertății umane (analize de fragmente reprezentative)		Fiecare seminar va prezenta două părți: o primă parte vizează chestiuni teoretice generale legate de concepția estetică a autorului abordat, în timp ce în cea de-a doua parte se vor face analize pe text.
Bibliografie seminar Laclos, Choderlos de, <i>Liaisons dangereuses</i> (1782) Montesquieu, <i>Lettres persanes</i> (1721) Voltaire, <i>Candide, ou l'Optimisme</i> (1759) Diderot, Denis, <i>Jacques le Fataliste et son maître</i> (1771-1778) Operele integrale în format PDF și fragmentele de analizat vor fi incluse în suportul de seminar distribuit de profesor.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional în vederea adaptării și ameliorării planului de învățământ, și mai ales cu Primăria Municipiului Cluj-Napoca (direcția Turism), Vaiamada SRL (traduceri și interpretariat), și alții.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Barem și criterii de evaluare:</i> cunoașterea aprofundată a operelor din bibliografia obligatorie; stăpânirea conceptelor utilizate și formularea unor puncte de vedere personale, critice, bine argumentate; coerența și	- examen scris în cadrul sesiunii de examene	67%

	justețea conținutului; corectitudinea și expresivitatea limbii franceze.	- verificare pe parcurs (intervenții orale și redactare de teme minimale de seminar)	
10.5 Seminar	Teme de seminar și participare activă în cadrul seminariilor.		33%
10.6 Standard minim de performanță			
1. Studentul cunoaște care sunt principalele concepte cu care s-a operat în cadrul cursului; 2. Studentul a citit principalele opere analizate; 3. Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului; 4. Studentul are o idee asupra noțiunilor critice introduse în curs și seminar, le definește corect și este capabil să le folosească în mod adecvat în analiza unui text la prima vedere; 5. Studentul reușește să mănuiască diferite tehnici de interpretare, să-și formeze deprinderi de lectură atentă a operelor, să-și construiască repere și să deceleze conexiuni între diverse aspecte ale fenomenului literar.			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: <ul style="list-style-type: none"> Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu). În cazul special (suprapuneri de cursuri, cazuri medicale, etc.), punctajul obținut din prezența la seminar poate fi compensat prin alt tip de sarcină științifică, ale cărei detalii se vor prezenta studenților în cauză în momentul solicitării. Studenții au însă obligația de a semna profesorului astfel de cazuri încă de la începutul semestrului, pentru a solicita la timp sarcinile de lucru. 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
19.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs
Lect. univ. dr. Andreea Bugiac

Numele și semnătura titularului de
seminar/ curs practic
Lect. univ. dr. Andreea Bugiac

Data avizării în Departament:
01.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. Dr. Cristiana Papahagi

Data avizării în Decanat: 01.02.2025
Numele și semnătura decanului: conf.dr. Rareș Moldovan